

Op tv en in de krant
is er steeds minder
ruimte voor muziek-
en literatuurkritiek.
Hoe komt dat?

BERNARD HULSMAN

‘50,000,000 fans can’t be wrong’

De jubelcultuur in de media

Bij het lezen van *Het jasje van David Bowie*, de gebundelde artikelen over popmuziek van de dichteres Elly de Waard (1940), drong het plotseling tot me door: zulke lange, persoonlijke en kritische stukken als De Waard in de jaren zeventig en tachtig over popmuziek schreef in *Vrij Nederland*, lees je tegenwoordig zelden of nooit meer. Vooral haar ‘The Eagles, smaakvol onbenul’ zou nu nooit worden geplaatst in een dagblad of muziektijdschrift, bedacht ik. Hierin noemt ze de nummers van de Californische countryrockgroep “volstrekt vergeetbaar”, en concludeert ze ten slotte dat de “smaakvolle onbenulligheid” van The Eagles even erg is als de “smake-loze onbenulligheid” van de hits van bubblegumbands.

De Waard was tegendraads toen ze in 1977 over het onbenul van The Eagles schreef. De countryrockers hadden een jaar eerder de elpee *Hotel California* uitgebracht, en stonden op het toppunt van hun roem en populariteit.

Adele

Vlak voor *Het jasje van David Bowie* eind 2015 uitkwam, was het album 25 van de ook in Nederland

immens populaire Britse popzangeres Adele verschenen. Maar een popcriticus die Adeles edelkitsch op de hak nam, was nergens te bekennen. De verschijning van Adeles derde album leidde tot een verbijsterende stroom artikelen en interviews in dag- en weekbladen. Alle recensies waren positief tot jubelend, en ook de interviews, waaronder een in *NRC Handelsblad* met de ongekende lengte van 3900 woorden, bevatten geen enkele kritische noot. Alleen Frits Abrahams merkte in zijn column in *NRC Handelsblad* op dat het album met veel violen en echo’s overgeproduceerd was. Maar hij schreef ook dat Adele een uitstekende zangeres was en vergeleek haar met Frank Sinatra. Echte kritiek werd alleen geuit op de wijze van distributie van 25: tot ergernis van enkele techjournalisten had Adele geweigerd haar album aan te bieden aan streamingdiensten als Spotify.

Eens te meer maakte de verschijning van Adeles 25 duidelijk dat de ‘jubelcultuur’ ver is opgerukt in de wereld van muziek, kunst en literatuur. Sinds Elly de Waard in de jaren tachtig stopte als popcritica, is “50,000,000 Elvis fans can’t be wrong” – het antwoord van Elvis Presley aan de critici die twijfelden aan zijn muzikale capaciteiten – steeds meer